

Asia: VN/18035/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta sekä maakaasumarkkinalain ja huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on 2.8.2022 pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta sekä maakaasumarkkinalain ja huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamisesta.

Energiavirasto lausuu luonnoksesta seuraavaa:

Energiavirasto toteaa, että luonnoksessa esitetyt muutokset ovat perusteltuja kaasun toimitusvarmuuteen liittyvien riskien minimoimiseksi. On perusteltua saattaa esitetyt lakimuutokset voimaan mahdollisimman nopeasti, sillä riski kaasunsaannin häiriöille kohoaa syksyä kohti mentäessä.

Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetään lakiin tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista (jäljempänä velvoitevarastointilaki) lisättäväksi uusi 13 a §, jolla pannaan toimeen kaasuvälikäytön mukainen maakaasun lisävarastointivelvoite. Lisävarastointivelvoite tulisi voimassa olevan velvoitevarastointilain 10 §:n mukaisille maakaasulaitoksille. Energiavirasto tukee lisävarastointivelvoitteen täytäntöönpanoa, mutta haluaa kiinnittää huomiota lisävarastointivelvollisten piiriin. Energiavirasto tulkitsee ehdotettua 13 a §:ää niin, että myös teollisuus kuuluisi lisävarastointivelvollisten piiriin. Tämä poikkeaa voimassa olevan velvoitevarastointilain mukaisista varastointivelvollisista, koska teolliseen tuotantoon käytetty maakaasu lukeutuu pois velvoitevarastointilain 10 §:n mukaisesta varastointivelvoitteesta lain 11 §:n mukaisen vähennyksen vuoksi. Tämä määräaikaisen lisävarastointivelvollisuuden laajentaminen koskemaan myös teollisuutta olisi perusteltua tuoda selkeästi esille hallituksen esityksessä ja

arvioida kyseinen muutos osana esityksen vaikutuksia, sillä muutos todennäköisesti lisää teollisuuden kustannuksia.

Lisäksi Energiavirasto kiinnittää huomiota siihen, että luonnoksessa ei ole mainittu lisävarastointivelvoitteen laiminlyönnistä aiheutuvista mahdollisista seuraamuksista. Näin ollen jää epäselväksi, soveltuuko myös lisävarastointivelvoitteeseen velvoitevarastointilain 23 §:n mukainen seuraamus, joka soveltuu voimassa olevan velvoitevarastointilain nojalla vahvistetun varastointivelvoitteen laiminlyöntiin.

Luonnoksessa esitetään suojattujen asiakkaiden piirin laajentamista koskemaan elintarvikehuoltoon osallistuvia elintarveteollisuuden toimijoita siinä määrin kuin ne eivät pysty vaihtamaan kaasua muihin polttoaineisiin, sekä keskeisiä yhteiskunnallisia palveluita. Energiavirasto yhtyy luonnoksessa esitettyihin perusteluihin suojattujen asiakkaiden määritelmän laajentamista koskien. Nykyisessä kaasumarkkinatilanteessa, jossa riskit toimitusvarmuuteen liittyen ovat kasvaneet, on perusteltua laajentaa suojattujen asiakkaiden määritelmää luonnoksessa ehdotetulla tavalla. Energiavirasto toteaa muutoksen olevan perusteltu myös siitä syystä, että Suomen ja Baltian välisillä kaasumarkkinoilla olisi johdonmukaista soveltaa, siltä osin kuin tarkoituksenmukaista, yhdenmukaisia määritelmiä. Tällä hetkellä jokaisessa Baltian maassa hyödynnetään kaasuvirastoasetuksen mahdollistamaa joustoa suojattujen asiakkaiden määritelmää koskien.

Luonnoksessa esitetään toimivaltaiseksi viranomaiseksi Huoltovarmuuskeskusta varmistamaan kaasuvirastoasetuksessa säädettyjen toimenpiteiden täytäntöönpano. Vaihtoehtoisesti luonnoksessa esitetään toimivaltaiseksi viranomaiseksi Energiavirastoa. Energiavirasto toteaa luonnoksessa esitetyn tavoin, että kaasun toimitusvarmuuteen liittyvät asiat on johdonmukaista sisällyttää Huoltovarmuuskeskuksen tehtäväkenttään.

Nurmi Simo
Energiavirasto

Kärkkäinen Anni
Energiavirasto